

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет

„ДРУЖЕСТВО ЗА КАСОВИ УСЛУГИ“ АД

31 декември 2022 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	i
Доклад на независимия одитор	ii
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци	6
Пояснения към финансовия отчет	7

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА „ДРУЖЕСТВО ЗА КАСОВИ УСЛУГИ“ АД ЗА 2022 ГОДИНА

I. Обща информация за „Дружество за касови услуги“ АД

„Дружество за касови услуги“ АД (ДКУ, Дружеството) е непублично акционерно дружество, регистрирано с решение № 1 от 10.07.2007 година на Софийски градски съд по фирмено дело № 9568. Негови акционери са Българска народна банка (БНБ), „Банка ДСК“ АД, „Обединена българска банка“ АД и „УниКредит Булбанк“ АД.

Дружеството е с едностепенна система на управление с органи на управление: Общо събрание на акционерите (ОСА) и Съвет на директорите (СД).

Дружеството е с регистрация в град София и има териториални поделения (ТП) в градовете София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен. Дружеството няма разкрити клонове.

Предметът на дейност на ДКУ е предоставяне на услуги по приемане, обработка, съхранение, предаване и транспортиране на ценни пратки с банкноти и монети, услуги по мониторинг и управление на терминални устройства (АТМ), включително обработка, отваряне, проверка на съдържанието и зареждане с банкноти на касети за терминални устройства (АТМ), размяна на монети за банкноти и обратно, и други разрешени от закона услуги, свързани с касовата дейност. С решение на Извънредно Общо събрание на акционерите на ДКУ, проведено на 23.12.2022 г., предметът на дейност на ДКУ, посочен в чл. 4, ал. 1 от Устава на „Дружество за касови услуги“ АД е изменен и включва: предоставяне на услуги по приемане, обработка, съхранение, предаване, охрана и транспортиране на ценни пратки с банкноти и монети; услуги по мониторинг и управление на терминални устройства АТМ, включително обработка, отваряне, проверка на съдържанието и зареждане с банкноти на касети за терминални устройства АТМ, размяна на монети за банкноти и обратно; извършване на охрана на недвижими и движими вещи, и други разрешени от закона услуги, свързани с касовата дейност.

Дружеството не извършва научноизследователска и развойна дейност.

Мисията на ДКУ е, чрез осъществяване на дейността си и в пряко сътрудничество с БНБ и банките, да:

- снижи разходите за обслужване на наличнопаричното обращение;
- съдейства за оптимизиране на касовите наличности на своите клиенти и да повишава ефективността при управление на паричните потоци;
- повиши чистотата на парите в обращение;
- поддържа високи стандарти за обработка и контрол върху качеството и автентичността на банкнотите и монетите в обращение.

Във всичките си териториални поделения Дружеството предлага пълния набор от касови услуги както за обслужване на юридически, така и на физически лица.

В Дружеството се акцентира върху решаване на „тесни места“ в бизнес процесите, като се подобряват организацията и автоматизацията на процесите по оказване на услугите, с цел повишаване производителността на труда. Паралелно с автоматизацията и оптимизацията на процесите текущо се актуализира и вътрешнофирмената нормативна документация свързана с дейността. Прилагат се всички добри практики свързани с информационната сигурност и изискванията на ISO 27001.

В изпълнение на основните задачи работата по реализацията на услугите е ориентирана към прилагане на по-гъвкави методи в отношенията с клиентите, при отчитане на тяхната специфика и интереси.

През 2022 г. бяха постигнати положителни резултати в дейността на Дружеството в съответствие с поставените основни цели и задачи и в условията на продължаващата световна пандемия от Covid-19. Бяха спазвани предписанията на здравните власти, свързани с епидемична обстановка в България.

В края на отчетната година стартираха и редица дейности свързани с придобиване на нов бизнес, а именно покупка на 100% от акциите на инкасо компания, работеща на българския пазар с национално покритие.

Назначиха се значителен брой касиери, които да поемат обработката на новите клиенти, които се обслужват от инкасо компанията, която ДКУ ще придобие.

Във връзка с предстоящото разширяване на дейността се възложи и разработката на нови модули за информационната система на Дружеството, които ще обслужват инкасовата дейност.

Направиха се инвестиции в подобряване на инфраструктурата на Дружеството в различните ТП, като се предприеха редица организационни мерки относно безпроблемното интегриране на новия бизнес към сега действащата инфраструктура на Дружеството.

II. Информация за основните характеристики на системата за вътрешен контрол, прилагана от Дружеството, в процеса на изготвяне на финансовите отчети

Според българското законодателство ръководството следва да изготвя доклад за дейността, както и финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци, в съответствие с приложимата счетоводна рамка. Отговорността на ръководството включва и прилагане на система за вътрешен контрол за предотвратяване, разкриване и изправяне на грешки и неверни изложения, допуснати в резултат на действия на счетоводната система. В тази връзка ръководството спазва следните основни принципи в своята дейност:

- придържане към управленска и счетоводна политика, оповестявана във финансовите отчети;
- извършване на всички операции в съответствие със законовите и подзаконови нормативни актове;
- отразяване на всички събития и операции своевременно, с точен размер на сумите, в подходящите сметки и за съответния отчетен период;
- спазване на принципа на предпазливост при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите;
- пълнота и правилност на счетоводната информация;
- установяване и прекратяване на измами и грешки;
- изготвяне на надеждна финансова информация;
- придържане към международните стандарти за финансови отчети и спазване на принципа на действащо предприятие.

През отчетния период не са настъпили промени в основните принципи на управление на ДКУ. Финансовите отчети са изготвени на принципа на действащо предприятие.

III. Преглед на дейността на Дружеството през 2022 г.

1. Преглед и обзор на технологичната дейност

През отчетния период дейността на Дружеството съответстваше на заложените в Бизнес плана за 2022 година цели. За постигането им се оптимизираха основните производствени

процеси при запазване на качеството на обработка и отчитане на паричните наличности. Постигнати бяха добри резултати, при увеличение на материално-техническите ресурси и с поддържане на оптимален брой на служителите, включително и в края на годината, когато се повишиха обемите за обработка на банкноти и монети и се назначиха много нови касиери.

През 2022 г. се работеше при засилено планиране на процесите на регионално ниво с цел осигуряване своевременно и гарантирано обслужване на клиентите при запазване на високите стандарти за качество.

Най-голямото предизвикателство пред ДКУ е планираното стартиране на бизнес в нова пазарна ниша, а именно „инкасо дейност“. Новата дейност ще стартира чрез закупуване на работеща инкасо компания с покритие на територията на цялата страна.

При така заложения модел на разрастване, в ДКУ започна поетапно прехвърляне на количества банкноти и монети за обработване от инкасо компанията в ДКУ. През втората половина на месец декември стартира реално прехвърляне на банкноти и монети за обработка, като тази дейност беше свързана с разработването на нови производствени процеси за ускорено обявяване и броене на банкнотите и монетите. При миграцията и с оглед осигуряване на непрекъсваемост на обслужването на клиента се назначиха нови служители на Дружеството.

Основните акценти в производствената дейност през годината бяха върху:

- обучение и контрол върху действията на служителите в териториалните поделения относно задълженията им за спазване на определените от Министерството на здравеопазването противоепидемични мерки на работните места, с цел да се осигури непрекъсваемост на процесите;

- интензивен курс на обучение на новопостъпилите служители по правилата и процедурите за работа в Дружеството, съпроводен с практическо ръководство и работа под надзора на опитен касиер;

- повишаване на производителността чрез ефективно разпределение на производствените задачи, разработване на нови процеси главно за обявяване на ценни пратки;

- поддържане на високо качество на предлаганите услуги чрез продължаващо обучение на служителите от териториалните поделения;

- превантивен контрол чрез ежедневен видео и системен мониторинг за качеството на изпълнението на производствените задачи от касиерите и чрез извършване на цялостни и ефективни проверки на дейността на териториалните поделения за спазване на изискванията на Вътрешните правила за касовата дейност на „Дружество за касови услуги“ АД (ВПКД) и утвърдените процедури по касови структури.

Най-голям дял в приходите от услуги са формирани от обработка на български банкноти – 46% от общата сума на приходите на стойност 8 805 хил. лева за 2022 г. През 2022 г. Дружеството отчете увеличение на постъпленията от обработка на български банкноти, като средно за Дружеството увеличението спрямо предходната 2021 г. е с 2.27%. В териториалните поделения с изключение на София има по-голям от средния прираст, а именно: ТП Бургас 13%, ТП Варна 10%, ТП Пловдив 7% и ТП Плевен 5%. Въпреки увеличените наличности обработката на постъпващите пари се извършваше в договорените срокове, с оптимален брой на касиерския състав и с генериране на минимални разходи за извънреден труд.

Продължава да се прилага сумирано изчисляване на работно време за касиерския състав, при периодичност на отчитането му, утвърдена в зависимост от сезонната натовареност и с цел да се осигури възможност за отработване на допълнителни часове в сезонно натоварените месеци. Прилаганите периоди на отчитане са: от април до юли; от август до ноември и от декември до март. По този начин Дружеството си гарантира допълнителни часове касиерски труд през месеците юли, август, декември и януари и се минимизира необходимостта да се заплащат часове за извънреден труд.

През годината активно се използваше договореният с БНБ механизъм за преместване на общи опаковки с необработени ценни пратки между трезорите на касовите подразделения на

БНБ. Благодарение на този процес се осигури равномерно натоварване, а съответно и своевременно обработване и връщане на парите в наличнопаричното обръщение. През 2022 г. преместените ценни пратки са на стойност 176 млн. лева или почти 6 млн. броя банкноти.

Въведените в експлоатация през 2020 г. машини BPS C2 затвърдиха своята ефикасност в работата. Машините са оборудвани с по четири джоба за изброени банкноти, което позволява едновременно преброяване и едноточно ориентиране на банкнотите от ценни пратки с неориентирани банкноти. Предвид на непрекъснато увеличаващия се брой постъпващи ценни пратки с неориентирани банкноти в Дружеството и високата ефикасност на машините голяма част от обработката на клиентски пратки с по-ниска стойност се извършва на този вид машини.

През 2022 г. продължи да се прилага процесът по внасяне и теглене на стандартни опаковки от банкноти и монети, запечатани в контейнери, като основното му приложение е при работата на ТП Пловдив, където има осигурена техническа възможност за работа с контейнери.

През годината Дружеството започна да предлага на клиентите си нова услуга по броене и обработка на ваучери, както и последващото им отчитане от името на клиентите-възложители към издателите.

Първоначално услугата стартира за един от големите и дългогодишни клиенти, а впоследствие се приложи за голяма търговска верига.

За целите на обработката на ваучери и отчитането им се разработи нов производствен процес, който се обезпечи с нов модул в информационната система на ДКУ. Заедно с това се закупили специализирани машини за обработка и подпечатване на ваучери, които се интегрираха към информационната системата на Дружеството и позволиха автоматизация на новия процес.

Беше направен преглед на всички вътрешни правила и процедури, а заедно с това се издаде нова Процедура за обработка на ваучерите, която стана неотменна част от първоначалното и последващите обучения на всеки от касиерите работещи в Дружеството.

През отчетния период във всички производствени структури се проведеха вътрешнофирмени обучения по процедурите за работа. Обученията приключиха с провеждане на практическа проверка и тест за теоретичната подготовка на касиерите. Всички касиери преминаха успешно обучението. Опреснителните обучения за всички касиери по изискванията на Наредба № 18 на БНБ и специализираното обучение на касиерите, обработващи чуждестранна валута, се проведеха от ръководителите на териториалните поделения. През следващата година тези обучения се предвижда да се извършат отново от специалисти от централно управление на Дружеството.

Продължи утвърдената практика за извършване на ежедневен видео и системен мониторинг на производствените процеси от специалисти в отдел „Методология и производствени дейности“. Контролните практики имат за цел да оптимизират процесите и да отстранят забелязани пропуски в работата, както и да оказват организационно-методическа помощ на ръководителите на териториалните поделения. В процеса на наблюдение се подобриха някои производствени практики, реализираха се редица нови системни контроли за коригиране на често допускани грешки и неточности от служители, най-вече в процеса по обявяване на ценни пратки.

Във всички териториални поделения на ДКУ са проведени предвидените от ВПКД по две пълни планови проверки на дейността. Проверки за първото полугодие се проведеха присъствено, по утвърдена програма. През второто полугодие проверките бяха съчетани с въвеждането от служители на централно управление на организационни мерки, свързани със стартиране на новия за Дружеството процес по броене на ваучери. Не бяха констатирани пропуски на вътрешните правила и процедури за работа и при двете проверки. Отново акцент на проверките бяха заложените механизми за гарантиране непрекъсваемостта на производствените процеси, а именно: стриктно спазване на правилата за работа и качествено изпълнение на задачите, повишаване на производителността и ефективно прилагане на

мерките за предпазване от масово заразяване на служители. Дадени бяха конкретни указания на ръководителите на поделенията за организиране и контрол на работните процеси.

През 2022 г. започна проектиране на новата сграда на ДКУ в Плевен. Всички дейности по одобряване на чертежи, съгласуване с различните присъединителни дружества и изваждане на разрешение за строеж бяха извършени своевременно и коректно. В резултат на приключилото в срок проектиране и издаване на разрешение за строеж в края на месец ноември 2022 г. Дружеството започна процедура за избор на строител на сградата.

Инженерно-техническата дейност по поддържане на банкотнообработващите машини и инфраструктурата е организирана и се осъществява от висококвалифицирани служители на Дружеството към поделенията. За ритмично извършване на годишните профилактики на банкотно-сортиращите машини BPS в началото на 2022 г. се изготви план-график, който беше съобразен със сезонната натовареност на поделенията. Профилактиката на машините се извърши в заложените срокове от инженерите на Дружеството. За поддържане на доброто техническо състояние на техниката продължи да се прилага и практиката на ежеседмична профилактика на част от агрегатите на сортиращите машини от инженерите в териториалните поделения. Вътрешната проверка на качеството на работа на машините се извършва от инженерите чрез провеждане на седмични тестове с тестови комплекти банкноти, изготвени от тях. Резултатите от тези проверки се анализират от главния инженер и при установени отклонения се предприемат своевременни действия по отстраняването им. Резултат от извършваните проверки на състоянието на банкотнообработващите машини, провежданите профилактични и ремонтни дейности е безаварийната експлоатация на машините, осигуряваща ритмичност на работния процес и гарантираща непрекъсваемост на бизнес процесите.

В резултат на създадената организация на основните производствени процеси и приложените мерки за управленски контрол през 2022 г., при стартирали процеси по миграция на броенето на инкасо фирмата, която Дружеството ще закупи, се осигури спазването на договорените срокове за обработка на ценните пратки, при запазване на качеството на обработката на паричните наличности и гарантиране на високо ниво на сигурност на предлаганите от Дружеството услуги.

2. Информационно осигуряване на системите

Изпълнението на бизнес задачите на Дружеството през първото полугодие на 2022 г. се съпътстваше от непрекъснато развитие и поддръжка на информационните системи.

През отчетния период в основната информационна система на ДКУ, в реална среда, бяха въведени в експлоатация модули от разработваната нова web-базирана и проектирана на съвременна платформа информационна система на Дружеството.

Всички нововъведени модули се тестваха в независима тестова среда, където се отстраняваха своевременно установените несъответствия. Този подход не позволи пропуски при въвеждането на модулите в реалната среда. Приетият подход на обновяване на информационната система е модулен, при осигуряване на паралелна работа на модулите в новата и старата платформа. Целта на подхода е да се реализира пълна заменяемост на старите функционалности с новите, без да се усети стрес в работата на потребителите и при поетапно преминаване на работа. На практика се реализира приетият безрисков подход на поетапно обновяване на информационната система на ДКУ. В края на 2022 г. приключиха тестовите от седми и осми етапи, които са заключителни и касаят работата на трезорите, както и актуализация на web приложението eCash. През първото полугодие на 2023 г. предстои внедряването на модулите в реалната информационна среда на Дружеството. Всички дейности по въвеждането на модулите се извършиха при строго спазване на изискванията на действащата Система за управление на сигурността на информацията (СУСИ) в Дружеството.

До края на 2022 г. приключи цялостното обновяване на информационната система и замяната на използваната от старта на Дружеството информационна система за основната дейност.

Заедно с тази дейност през 2022 г. се въведоха нови функционалности – за обработка, отчитане и предаване към издателите на ваучери. Тези нови функционалности отговарят на разписаните процедури и автоматизират в максимална степен работата по броене и обработка на ваучери.

През последното тримесечие на 2022 г. беше поръчан и нов модул към основната информационна система на ДКУ – за управление и логистична обезпеченост на инкасо дейността. Планирано е тестването му и въвеждане в реална среда през месец февруари 2023 г.

Част от планираните за въвеждане нови функционалности ще оптимизират и административните дейности в Дружеството и ще помогнат за по-детайлно изчисляване на себестойността на всяка от предлаганите от Дружеството услуги.

От началото на 2021 г. година ДКУ има подписан договор за поддръжка със системния интегратор, благодарение на което се гарантира пълна и навременна намеса от интегратора при решаване на възникнали проблеми. Едно от важните предимства на подписания договор е гарантираното бързо време за реакция при възникнали проблеми, което позволява поддържане на високо ниво на информационна сигурност в Дружеството.

В Центъра за данни и по места в териториалните поделения през цялата отчетна година се осъществяваше своевременно сервизно обслужване и профилактика на устройствата, попадащи в инфраструктурата на Дружеството.

Подновени са всички сервизни годишни споразумения, лицензи и софтуер за комуникационното оборудване и за системния софтуер. Подновен е и използваният от Дружеството антивирусен и антиспам софтуер.

Беше подновен лицензът за DNS зоната на ДКУ към AzureDNS.

В края на 2020 година в ДКУ беше въведена СУСИ и Дружеството беше сертифицирано по стандарт ISO 27000. Заедно с това беше изграден и пуснат в реална експлоатация Disaster Recovery център на ДКУ в „БОРИКА“ АД.

През 2022 г. във всички структурни звена на Дружеството периодично се прилагат в работата утвърдените политики и процедури на СУСИ.

В периода от 09.02.2022 до 19.02.2022 беше извършен тест за пробив в сигурността на външната мрежа на ДКУ. Резултатите от теста не откриха критични уязвимости в мрежовата инфраструктура.

В края на месец март 2022 г. беше извършена оценка на основните обекти на риска и беше изготвен Доклад за оценка на риска. Резултатите от оценката показаха, че основните рискове в ДКУ са с приемливо ниво на риска.

Осигурявайки непрекъснато наблюдение на ресурсите в информационната система за основната дейност, Дружеството своевременно отстранява възникващи оперативни проблеми и успява да запази високо качество на работата.

През 2022 г. изтече амортизационният срок на голяма част от системното оборудване на ДКУ – мрежови устройства и сървъри. Във връзка с това бяха предприети действия за подновяване му. Направена е поръчка на 11 броя Cisco CBS350 свичове. Те ще заменят използваните в момента SG500, чиято поддръжка изтича през април 2023 г.

В края на годината беше подписан договор с „БОРИКА“ АД за колокация на основния дейта-център на ДКУ, който ще бъде преместен от централата на Дружеството на наето оборудване в „БОРИКА“ АД. По този начин ще се извърши подновяване на остарелия и амортизиран хардуер и системен софтуер, които са от съществено значение за работата на Дружеството.

3. Маркетинг и продажби

Основните задачи в областта на маркетинга и продажбите, поставени в Бизнес плана за 2022 г., са постигнати. През годината Дружеството осъществяваше дейността си при запазване нивото на тарифните ставки като през декември 2022 г. беше гласувана промяна на част от тарифата, която ще влезе в сила от януари 2023 г.

През годината се сключиха нови договори за директно обслужване с клиенти юридически лица. Работейки в условията на силна конкуренция, Дружеството намери индивидуални решения за удовлетворяване потребностите на тези клиенти.

През 2022 г. в договорни клиентски отношения с Дружеството са 72% от лицензираните банки в страната.

Дружеството определя като основен маркетингов инструмент провеждането на директни срещи с клиенти, на които те биват запознавани с касовото обслужване и качеството на услугите, предлагани от ДКУ. През отчетната година провеждането на срещи беше изнесено в интернет пространството и основната маркетингова дейност се осъществяваше по различни електронни канали.

Освен сключването на договори за директно обслужване с корпоративни клиенти през годината ДКУ развиваше работата си с банките – настоящи и потенциални клиенти.

Подготовката за покупка на акциите на една от инкасо компаниите доведе до прехвърляне на броевете на клиенти на една от големите банки в страната към териториалните поделения на ДКУ, което се отрази положително на приходите формирувани през декември 2022 г.

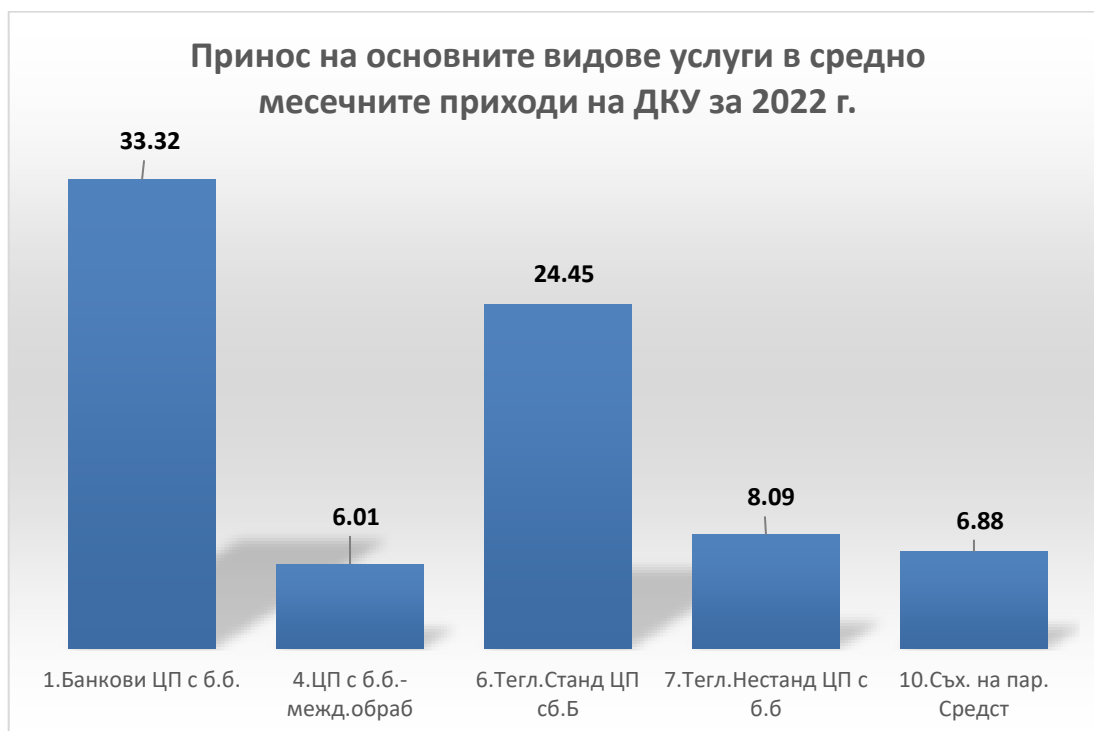
Бъдещата покупка доведе и до реструктурирането на работата на един от основните клиенти на Дружеството, който до този момент се обслужваше в инкасо фирмата, която ще се закупи от ДКУ. В резултат на тази планирана промяна се извърши реструктуриране на обслужването на АТМ-и и това е друг фактор за увеличаване на ползването на услугите по обслужване на АТМ устройства. Заедно с това Дружеството отчете увеличаване на част от основните предлагани и ползвани от банките услуги.

През отчетния период услугите, предлагани на гише, отбелязаха покачване от над 7% и достигнатите нива през 2022 г. вече са на нивата преди въвеждането на извънредната ситуация.

През 2022 г. приходите на Дружеството от продажби на касови услуги са в размер на 8 805 хил. лева, което е с 846 хил. лева повече от приходите, реализирани през 2021 г. (7 959 хил. лева) или прираст от 10,62%.

Основните приходи на Дружеството в регионален аспект се осигуряват от териториалните поделения в Пловдив и Варна, които имат относителен дял от съответно 28% и 27% от приходите на Дружеството, следва ги ТП Плевен – 16%, ТП София – 15% и ТП Бургас – 14% от приходите на Дружеството.

През годината се наблюдаваше тенденция пет от предлаганите от Дружеството услуги да формират основната част от приходите. Най-висок е приходът от услугите, свързани с обработка на банкови ценни пратки. Следват ги услугите по теглене на стандартни ценни пратки.

Прилаганите дейности в областта на маркетинга и продажбите спомогнаха за постигане и преизпълнение на планираната годишна печалба.

4. Резултати от работата по управление на човешките ресурси

През 2022 г. целите и задачите при управление на персонала бяха насочени към подбор на най-подходящите кандидати, тяхното обучение, мотивиране и развитие, както и бързо намиране на касиери в края на годината.

В Дружеството се поддържа оптимален състав на служителите в резултат на постигнатата висока производителност във всички производствени структури и вследствие на високата автоматизация на процесите. Заедно с прилагането на оптимизация и автоматизация на процесите в Дружеството продължава да се работи на сумирано изчисляване на работното време от всички касиери, като изравняването на отработеното време се осъществява на четири месечен период. Сумарното изчисляване дава възможност за по-добра организация на работа в ненатоварените и в пиковите периоди.

Към края на 2022 г. се наблюдава тенденция за увеличаване на персонала. В сравнение с предходната година, когато в ДКУ са работили 119 човека (без СД и работещи по договори за управление), в края на 2022 г. общият брой на служителите е 142 човека (без СД и работещи по договори за управление). Заетите в извършването на касовите услуги са 129 човека (90,85%), а административно-управленски персонал са 13 човека (9,15%). През 2022 г. са назначени общо 33 служители, като 28 от тях са назначени през месец декември, поради увеличения обем работа. От тях 17 са на допълнителен договор на 4 часа. Напусналите служители през 2022 г. са 10, двама от тях са се пенсионирали.

Друга основна цел, заложена в Бизнес плана за 2022 г., беше подобряване на работната среда и условията на труд, с което да се гарантира сигурност на работното място, добро възнаграждение и подобряване на социалния статус на служителите, което от своя страна доведе до повишаване на производителността и задържане на високото качество на предлаганите услуги.

За подобряване качеството на работа през годината бяха проведени обучения и курсове, както следва:

- въвеждащи обучения за всеки новопостъпил служител;
- периодични опреснителни обучения за работа в съответните производствени структури - за всички служители;
- за длъжностните лица по безопасност и здраве при работа и Комитета по условия на труд бе проведено обучение по безопасност и здраве при работа;
- опреснителни обучения по СУСИ, във връзка с въведеното ISO 27001:2013, на всички служители на ДКУ.

• във връзка с промени в нормативната база специалисти от отдел „Счетоводство и човешки ресурси“ се включиха в семинар за новите моменти за счетоводното приключване.

През отчетната година бяха увеличени brutните трудови възнаграждения на касиерите средно с 19%, а на административния персонал с 3%.

Обективното прилагане на системата за оценяване на персонала позволи да се прецени ефективността на всеки служител и на отделните звена, както и да се определят нуждите от допълнителни обучения.

Социалната политика на Дружеството отново беше насочена към развитие и подобряване на условията на труд, както и към превенция на заболяванията. За постигане на тези задачи:

- беше подновен договорът за медицинска профилактика и доболнична помощ за всички служители;
- за поредна година беше сключен и договор с фирма за трудова медицина;
- действащото в Дружеството Събрание на пълномощниците работеше активно за прилагане на социалната програма, като подпомагаше служителите при настъпване на определени събития, в рамките на утвърдените лимити от социалната програма.

5. Корпоративна сигурност

През 2022 г. усилията отново бяха насочени към ефективно използване на наличните ресурси за защита на всички собствени, наети и предоставени за разпореждане активи чрез поддържане на общо състояние на надеждност, гарантиращо устойчиво функциониране в условия на перманентен риск, генериран от влиянието на някои фактори на външната среда.

През периода своевременно бяха планирани и прилагани целенасочени действия, мерки и механизми с цел активна превенция и минимизиране на конкретните заплахи и рискове, повишаване ефективността на основните компоненти на системата за корпоративна сигурност и осигуряване на устойчива непрекъсваемост на бизнеса.

През 2022 г. за нуждите на ТП София се изгради модулно трезорно помещение V клас. Същото беше оборудвано съгласно нормативните разпоредби, като в началото на 2023 г. се планира в него да започнат да се съхраняват ценности.

Продължи модернизацията и на устройствата за техническа сигурност на Дружеството в цялата страна, остарелите дефектирали сензори и устройства се подменяха при текущите проверки и профилактики с по-модерни.

През отчетната 2022 г. в собствените на ДКУ сгради в София и Бургас се монтираха алармени инсталации против наводнение. Същите са автономни, не касаят другите аларми и са с 24 часов непрекъснат режим на работа „Под охрана“.

В заключение може да се посочи, че целта на системата за корпоративна сигурност на Дружеството през 2022 г. беше постигната.

6. Система за управление сигурността на информацията

През 2022 г. в ДКУ продължиха да се спазват изискванията на създадените и приети политики във връзка с извършената сертификация през 2020 г. по международен стандарт ISO 27001:2013. В изпълнение на поетите ангажименти се извършиха множество тестове на

информационните системи, бяха ревизирани голяма част от бизнес процесите в изпълнение на приетите правила.

През 2022 г. за първи път на системите на ДКУ се извърши тест за опит за пробив (penetration test) през външен източник. Тестът беше с позитивен за ДКУ резултат - опитът за пробив и достигане на информационните системи на компанията не успя.

През годината в Дружеството за втори път се извърши самостоятелен вътрешен одит с цел проверка на функционирането на внедрената СУСИ. При извършването му е констатирана създадена добра организация на работа и документиране на процесите, като одитиращият направи само дребни препоръки. Всички забележки на проверяващия са коментирани с ръководството на ДКУ и са предприети действия по отстраняването им.

През декември 2022 г. на ДКУ се проведе и втора надзорна визита от сертифициращата компания по стандарт ISO 27001:2013 – „LRQA“. Проверени бяха различни аспекти от дейността на Дружеството в София и Бургас. Общият извод и констатация са, че внедрената СУСИ се поддържа на необходимото ниво. От прегледаната документация и записи одиторът установи, че СУСИ отговаря на изискванията на стандарта ISO 27001:2013.

7. Договорна дейност с доставчици на стоки и услуги

През изминалата година с увеличението на инфлацията се наблюдаваше съществено повишение на цените на основните суровини и материали, които се използват за основната производствена дейност. За обезпечаване на дейността и с цел ограничаването на последиците на повишаващите се разходи се взеха следните мерки:

- бяха използвани наличните резерви от материали останали от предходната година. С това се постигна липса на допълнително увеличение на разходите за материали на годишна база;
- намериха се алтернативни – български производители, на които се възложи изработката на резервни части, използвани в основното производство. Главно това са алуминиеви и метални части, чиито цени се увеличиха драстично;
- непрекъснато се работеше по оптимизиране на снабдяването с материално-технически средства и консумативи;
- актуализира се вътрешната регулативна база.

Подготвяйки се за придобиването на Инкасо компания се планира значително увеличение на количествата материали за обезпечаване на дейността на Дружеството през следващата 2023 г. По тази причина в края на отчетната 2022 г. се пристъпи към преговори за доставка на материали, като се искаха оферти както от местни, така и от чужди доставчици. Договориха се много изгодни цени за заявените количества, с минимално увеличение от не повече от 5% спрямо предходни поръчки.

В резултат на извършеното се постигна минимално увеличение на нивото на разходите за материали, части и консумативи, благодарение на което се постигна известно компенсирание на непрекъснато нарастващите разходи за електрическа енергия, включително се постигна намаляване на някои относително постоянни разходи и се създадоха предпоставки за оптимизирането им през следващи периоди. Основен приоритет в управлението на Дружеството през новия период ще бъде от една страна сключване на договори с нови клиенти и развитие на отношенията по вече сключените договори, а от друга - търсене на нови резерви за оптимизиране управлението на разходите по договори с външни доставчици.

IV. Изпълнение на инвестиционните проекти и задачи

Инвестиционната програма на Дружеството за 2022 г. е важен раздел в Бизнес плана и определя възможностите за елиминирание на по-съществени рискове в дейността, както и проекти за развитие на база приетите цели.

Към края на годината общата стойност (определена на „касов принцип“ – фактически извършени плащания) на реализираните инвестиционни задачи е в размер на 799 хил. лева, при планирани за годината в размер на 1 540 хил. лева. Това формира изпълнение на инвестиционната програма от 51,83%. Основната част от разходите по инвестиционната програма са свързани със строително-монтажни дейности за изграждане на нова сграда в Плевен. Вследствие на това, че конкурсът за избор на строител и изпращането на оферти се удължи до средата на януари 2023 г. не бяха стартирани строително-монтажните дейности и това е и причината за неизпълнение на част от инвестиционната програма. Другите разходи по инвестиционната програма са изпълнени.

Средствата са изразходвани при търсене на висока ефективност, както и при отчитане на възможностите за развитие и степента на натоварване и използване на активите.

V. Анализ на икономическите и финансови резултати от дейността през 2022 г.

1. Анализ на реализираните приходи

Общ размер на реализирани приходи от Дружеството – включват „приходи от продажби на услуги и стоки“ и „други приходи“. За годината са реализирани приходи общо в размер на 8 913 хил. лева. Спрямо предходната година приходите са се увеличили с 802 хил. лева или прираст от 9,89%.

Основният обем на приходите се формира от „приходи от продажби на услуги и стоки“ – 8 856 хил. лева, което е с относителен дял 99,36% от общите приходи. Спрямо предходната година са реализирани със 793 хил. лева повече или прираст от 9,84%.

От „други приходи“ (свързани основно с приходи от наеми и др.) 57 хил. лева, което е с относителен дял 0,64% от общите приходи. Спрямо предходната година тези приходи са по-високи с 18,75%.

Информацията относно реализираните от Дружеството приходи е оповестена в годишния финансов отчет.

2. Анализ на извършените разходи

Отчитането и признаването на разходите се извършва при спазване на принципите и изискванията на счетоводната политика на Дружеството и при отчитане формата и структурата на планираните показатели в Бюджета.

Общият размер на оперативните и финансови разходи за годината възлиза на 7 044 хил. лева. Спрямо предходната година те са по-високи с 14 хил. лева или почти на константни нива спрямо предходната година.

Разходите за дейността се разглеждат в две основни групи – разходи за персонала и всички останали разходи за дейността, невключващи разходите за персонала.

2.1. Разходите за персонала (включващи „средства за работна заплата и други възнаграждения“ и „разходи за социални осигуровки и надбавки“) са на обща стойност 3 889 хил. лева. Спрямо предходната година те са с 208 хил. лева повече или увеличение от 5,65%. Подробна информация относно разходите за персонала може да бъде намерена в годишния финансов отчет.

В състава на ключовия управленски персонал са включени членовете на Съвета на директорите, в т.ч. и изпълнителните директори. За 2022 г. те са получили възнаграждения (заплати и други краткосрочни доходи) на обща стойност 433 хил. лева (2021 г.: 386 хил. лева). Информацията за членовете на Съвета на директорите, съгласно изискванията на чл. 247 от Търговския закон е оповестена в годишния финансов отчет.

Относителният дял на разходите за персонала в общия размер на разходите за дейността е 55,21%, при достигнати 52,36% през предходната година.

2.2. *Разходите за дейността, невяклучващи разходи за персонала* през 2022 г., са в размер на 3 155 хил. лева, спрямо 3 349 хил. лева за 2021 г. Спрямо предходната година анализираниите разходи са със 194 хил. лева по-малко или спад от 5,79%.

Относителният дял на тези разходи в общия размер на разходите за дейността е 44,79%, при достигнати 47,64% през предходната година.

3. Финансов резултат и общ всеобхватен доход

За 2022 г. Дружеството реализира счетоводна **печалба преди данъци в размер на 1 869 хил. лева** (2021 г.: 1 081 хил. лева). Спрямо предходната година счетоводната печалба е по-висока със 72,90%.

Нетната печалба за годината е в размер на 1 682 хил. лева, със 72,87% по-висока спрямо 2021 г.

Общият всеобхватен доход за годината е в размер на 1 690 хил. лева (за 2021 г.: 959 хил. лева).

4. Анализ на Отчета за финансовото състояние (баланса) на Дружеството

Активите на Дружеството, отразени в баланса към 31.12.2022 г., са в размер на 17 639 хил. лева (към 31.12.2021 г.: 16 117 хил. лева). Активите и пасивите по отсрочени данъци са отразени нетно.

Стойността на *Нетекущи (дълготрайни) активи* към 31.12.2022 г. е 6 419 хил. лева – с 433 хил. лева по-малко от края на предходната година. С най-висока стойност са имотите, машините и оборудването 6 188 хил. лева или 96,40% от нетекущите активи, следват ги нематериалните активи – 224 хил. лева (3,49%) и активи по отсрочени данъци 7 хил. лева (0,11%).

Текущите (краткотрайни) активи са на стойност 11 220 хил. лева – с 1 955 хил. лева повече от 31.12.2021 г. От тях с най-висока стойност са паричните средства и еквиваленти – 9 440 хил. лева (84,14% от текущите активи), следват ги вземанията от свързани лица – 754 хил. лева (6,72%), материалните запаси – 520 хил. лева (4,63%), търговски и други финансови вземания – 326 хил. лева (2,91%) и предплатени разходи (разходи за бъдещи периоди) – 180 хил. лева (1,60%).

Увеличението на текущите активи е главно поради отложеното даване на дивиденди с оглед реализиране на строеж на нова сграда на Дружеството в Плевен, което рефлектира в увеличение на нетекущите активи.

Собственият капитал на Дружеството към 31.12.2022 г. е 15 954 хил. лева – с 1 690 хил. лева повече от края на предходната година. Той е с 3 454 хил. лева по-голям от основния регистриран акционерен капитал, в резултат на акумулирания финансов резултат от отчетната година и натрупаната неразпределена печалба. Основният акционерен капитал представлява 78,35% от собствения капитал и е на стойност 12 500 хил. лева, следват го неразпределената печалба 2 723 хил. лева (17,07%) и резервите 731 хил. лева (4,58%).

Пасивите към 31.12.2022 г. са на обща стойност 1 685 хил. лева (към 31.12.2021 г.: 1 853 хил. лева). *Нетекущите пасиви*, формирани от задълженията към персонала при пенсиониране и задължения по лизингови договори, са в размер на 846 хил. лева (формират 50,21% от пасивите на Дружеството). Другият дял в пасивите от 49,79% се формира от *Текущите (краткосрочни) задължения* в размер на 839 хил. лева. В техния състав са включени задължения към персонала, задължения по лизингови договори, търговски и други задължения, краткосрочни задължения към свързани лица и задължения за данък върху дохода.

Общо собствен капитал и пасиви възлизат на стойност от 17 639 хил. лева (към 31.12.2021 г.: 16 117 хил. лева).

5. Зависимости в структурата на Отчета за финансовото състояние на Дружеството

Дълготрайните активи на Дружеството в размер на 6 419 хил. лева са с по-ниска стойност от собствения капитал – 15 954 хил. лева с 9 535 хил. лева. Следователно Дружеството има добър потенциал от свободни ресурси за формиране на нови активи при спазване на „златното правило“ – нетекущите активи да бъдат покрити изцяло със собствен капитал.

6. Валутна структура

Валутата, в която Дружеството изготвя и представя счетоводните си отчети, е българският лев. Дружеството не притежава валутни сметки и няма парични активи, деноминирани в чуждестранна валута.

7. Използвани от Дружеството финансови инструменти за управление на финансовия риск

В хода на обичайната си дейност Дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: *пазарен риск* (включващ валутен риск, риск от подмяна на справедливата стойност и ценови риск), *кредитен риск*, *ликвиден риск* и *риск на лихвено-обвързаните парични потоци*. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от пазара на касовото обслужване на банките, за постигане на минимизиране на потенциални отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състоянието на Дружеството. Тези рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми. На базата на анализи се определя и структурата на услугите, определят се техните цени, оценяват се адекватно пазарните обстоятелства при извършването на инвестиции. Цели се да не се допусне неоправдана концентрация на даден риск.

Основните видове финансови рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на дейността си и използваните подходи при управление на тези рискове, са:

Валутен риск – Дружеството не е изложено пряко на валутен риск, защото извършва услуги само на територията на страната и договорите му за доставка са в лева или в евро (което е с фиксиран курс).

Ценови риск – Дружеството не е изложено на съществен ценови риск при реализация на услугите от основната си дейност, защото те са специфични и са за определен кръг клиенти. Съществуват установени процедури по периодично актуализиране на Тарифата на Дружеството спрямо промените на пазара.

Кредитен риск – Основните финансови активи на Дружеството са парични средства в брой и парични средства по банкови сметки в първокласни банки с висока репутация и ликвидна стабилност. Дружеството има още търговски и други краткосрочни вземания, в т.ч. краткосрочни вземания от свързани лица.

Кредитен риск индиректно би могъл да се появи, ако клиентите на Дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят дължимите от тях суми по търговските вземания. За предотвратяване на този риск събираемостта и концентрацията на вземанията се следи текущо, съгласно установената политика на Дружеството.

Ликвиден риск – ликвидният риск се изразява във вероятна негативна ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне всички свои задължения съгласно техния падеж. Предвижда се Дружеството да провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно ще поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, необходим за обезпечаване финансирането на стопанската си дейност.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Дружеството цели да създава и поддържа възможности да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства. Ръководството и акционерите на Дружеството регулярно преразглеждат предприетите мерки за възвръщаемост на инвестираните средства, в т.ч. осигуряване от страна на акционерите на увеличение на обемите на дейността чрез използване на предоставяните от него услуги, оптимизация на разходите за дейността, и текущо преразглеждане на инвестиционната програма.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на собствения капитал към активите на Дружеството.

VI. Информация по реда на чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон (ТЗ)

Към 31.12.2022 г. и към 31.12.2021 г. Дружеството не притежава собствени акции.

През 2022 г. не са изплащани лихви по чл. 190, ал. 2 от ТЗ. Начислените краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са оповестени в Раздел V от настоящия доклад за дейността. Съгласно решение на Общото събрание на акционерите от 15.06.2022 г. на акционерите на Дружеството не са разпределяни дивиденди.

VII. Важни събития, настъпили след датата, към която е съставен годишният финансов отчет

Няма съществени събития, настъпили след датата на отчета за финансовото състояние и до датата на одобрение за издаване на този доклад за дейността и финансовия отчет за 2022 г., които да изискват корекция в представените показатели във финансовия отчет за годината, завършваща на 31.12.2022 г.

VIII. Планове за развитие на Дружеството за 2023 г. (в съответствие с чл. 247, ал. 3 на Търговския закон)

Основните характеристики на стопанската политика на „Дружество за касови услуги“ АД за следващата година са отразени в предложени „Бизнес план на „Дружество за касови услуги“ АД за 2023 г.“.

1. Основни групи дейности и по-важни задачи за 2023 г., произтичащи от поставените цели

През 2023 г. не се очаква сериозно увеличение на паричните потоци от клиенти, както и развиване на нови инкасо услуги за банки и крайни клиенти. Нарастване на обработваните обеми може да се прогнозира на база на планирана покупка на 100% от акциите на работеща инкасо компания, която има сериозен касов клиент в лицето на една от големите банки в страната. В резултат на покупката се планира сериозно увеличаване на постъпващите за обработка банкноти и монети.

В същото време се очаква новата пазарна ниша на която стъпваме и която се откроява с двама отявлени конкурента да е трудна и Дружеството трябва тепърва да завоюва пазарен дял на този пазар. Това поставя пред ДКУ задачата бързо и ефективно да структурира новата си дейност, да направи реорганизация на маршрутите и обслужваните клиенти и така да постигне добър пазарен дял при задължително ценообразуване на реални цени над себестойност.

Основна цел на Дружеството за 2023 г. е запазване на постигнатия пазарен дял в броенето, запазване на пазарния дял в инкасо услугите и неговото увеличаване. Тази цел ще се постигне при следване на активна и гъвкава пазарна политика за приходите, политика за икономия на разходите (текущи и инвестиционни), разширяване обхвата на оптимизиране и автоматизиране на производствени и инкасо процеси, решаване въпросите, касаещи материално-техническата база, развитие на персонала, осигуряване на финансова стабилност и постигане на положителен финансов резултат.

2. **Основните услуги**, които Дружеството ще прилага в дейността си през 2023 г. се планира да се допълнят с услуги по инкасо транспорт за банки и клиенти. Накратко услугите се групират в седем основни групи:

- **Първа група** - обработка на български банкноти и монети, в това число на банкови и клиентски ценни пратки;
- **Втора група** - теглене на ценни пратки с български банкноти и монети от клиенти;
- **Трета група** - приемане и обработка на валутни ценни пратки;
- **Четвърта група** - мониторинг и управление на ATM устройства, в т.ч.: следене на наличности; инициране на заявки за зареждане; пълнене на ATM касети; зареждане, операторска поддръжка и техническа поддръжка на ATM устройства; проверка съдържанието на върнати касети;
- **Пета група** - услуги по размяна и обмяна на банкноти и монети, включително услуги по продажба на ценности по каталог;
- **Шеста група** - съхраняване на ценни пратки без обработката им.
- **Седма група** – услуги по инкасиране на пари и ценности на банки и клиенти.

3. Инвестиционна програма на Дружеството за 2023 г.

Инвестиционна програма на Дружеството за 2023 г., осигуряваща изпълнението на целите по отделните направления от дейността, се планира в размер на 4 380 хил. лева (в т.ч. 400 хил. лева от амортизационни отчисления на ново придобитото дружество) и включва проекти и задачи по следните основни групи:

- Покупка на специализирани инкасо автомобили и тяхното оборудване;
- Разходи за строителство на нова сграда на Дружеството в Плевен;
- разходи за ИТ;
- административни разходи;
- машини, съоръжения, оборудване и софтуер за банкнотобработващи машини.

Финансовата обезпеченост на инвестиционните задачи се предвижда да бъде осигурена главно със собствени средства и реализирана по периоди, при отчитане приоритетите на отделните задачи за Дружеството.

4. В Бизнес плана на Дружеството се предвижда повишаване ефективността при **управление и развитие на персонала** на Дружеството чрез повишаване на квалификацията, овладяване на нови технологии, усъвършенстване на прилаганите механизми за пазарно поведение.

За повишаване квалификацията и непрекъснатото продължаващо обучение на персонала, през 2023 г. се предвижда регулярно вътрешнофирмено обучение, а също и участие в курсове и семинари.

5. В Бюджета на Дружеството за 2023 г. е заложено провеждането на гъвкава икономическа и финансова политика за обезпечаване дейността и осигуряване печалба на Дружеството. Въпреки високите първоначални инвестиционни и текущи разходи необходими за стартиране на инкасо дейността се планира Дружеството да постигне **счетоводна печалба в размер на 1 804 хил. лева**.

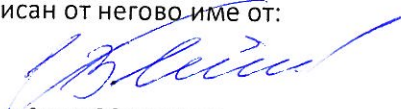
6. Заложените в Бюджета проекти и задачи за развитие са оценени по степен на приоритетност и периоди за реализиране спрямо оперативните финансови възможности на Дружеството. Този **подход на „предпазливост“** е приет в отговор на минимизиране риска за податливост на Дружеството на влиянието на неблагоприятни обективни фактори.

ОБОБЩЕНИЕ

Анализът на изпълнението на задачите на Дружеството през 2022 г. показва, че за годината успешно са осъществени заложените в бизнес плана задачи. Постигнатите резултати през 2022 г. и следваната политика са добра база за осъществяване на дейността през 2023 г. и за развитие на планираното навлизане на нов пазар, този на инкасо услуги през следващите периоди.

Последните прогнози за икономическите процеси в страната през 2023 г. изискват Дружеството да анализира и оценява текущо икономическото си състояние, пазарни индикации и информация за доставчици и клиенти, да извършва оценки на различните рискове, и да набелязва оперативни планове и мерки за нормално функциониране на дейността.

Настоящият доклад е приет от Съвета на директорите на заседание от 09.02.2023 г. и е подписан от негово име от:

Анна Манолова
Изпълнителен директор

Владимир Влаев
Изпълнителен директор

Данни за членовете на Съвета на директорите на „Дружество за касови услуги“ АД, съгласно изискванията на чл. 247, ал. 2, т. т. 4 и 5 от Търговския закон

Съгласно Устава на „Дружество за касови услуги“ АД (ДКУ), акционери и притежатели на акции могат да бъдат само БНБ и банки. Условието на чл. 247 ал. 2, т. 2 и 3 от Търговския закон (ТЗ) не е приложимо за членовете на Съвета на директорите (СД) на Дружеството, т.е. не могат да бъдат придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Съвета на директорите акции на Дружеството, както и нямат права да придобиват такива.

„Дружество за касови услуги“ АД има сключени договори за управление с Изпълнителните директори на Дружеството.

Членовете на Съвета на директорите към 31.12.2022 г. са:

- Калин Христов – председател на СД;
- Емил Христов – заместник-председател на СД;
- Ирина Марцева – член на СД;
- Ивайло Главчовски – член на СД;
- Татяна Иванова – член на СД;
- Владимир Влаев – изпълнителен член;
- Анна Манолова – изпълнителен член.

Изброените членове на Съвета на директорите не участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници и не притежават повече от 25 на сто от капитала на друго дружество.

Участието на членовете на Съвета на директорите на „Дружество за касови услуги“ АД в управлението на други дружества през 2022 г. е, както следва:

- Калин Христов (председател на Съвета на директорите на ДКУ) – председател и член на СД на „БОРИКА“ АД;
- Емил Христов (заместник-председател на Съвета на директорите на ДКУ) – не участва в управителни органи на други дружества;
- Ирина Марцева – не участва в управителни органи на други дружества;
- Ивайло Главчовски – изпълнителен директор на „Уникредит кънсюър файненсинг“ ЕАД;
- Татяна Иванова – член на УС и изпълнителен директор на „Обединена българска банка“ АД, член на Надзорния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД, член на Надзорния съвет на „Кей Би Си Управление на инвестиции“ ЕАД и член на Съвета на директорите на „БОРИКА“ АД;
- Владимир Влаев (изпълнителен директор на ДКУ) – не участва в управителни органи на други дружества;
- Анна Манолова (изпълнителен директор на ДКУ) – не участва в управителни органи на други дружества.

Грант Торнтон ООД
адрес: бул. Черни връх № 26, 1421 София
адрес: ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна
тел.: (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
факс: (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
ел. поща: office@bg.gt.com
уеб сайт: www.grantthornton.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
ДРУЖЕСТВО ЗА КАСОВИ УСЛУГИ АД
гр. София, ул. „Иван Хаджийски“ № 16

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на ДРУЖЕСТВО ЗА КАСОВИ УСЛУГИ АД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2022 г. и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, включващи и обобщено оповестяване на съществения счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2022 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с „Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС)“, заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложим в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с тези изисквания. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено. Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството

определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС и Закона за независимия финансов одит, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- (а) информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- (б) докладът за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания; и
- (в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Дружеството и средата, в която то функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността.

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

9 февруари 2023 г.
България, гр. София, бул. Черни връх №26

Отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	31 декември 2022 хил. лв.	31 декември 2021 хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	5	6 188	6 658
Нематериални активи	6	224	194
Активи по отсрочени данъци	7	7	-
Нетекущи активи		6 419	6 852
Текущи активи			
Материални запаси	8	520	461
Търговски и други финансови вземания	9	326	284
Предплащания и други активи	10	180	188
Вземания от свързани лица	25	754	700
Пари и парични еквиваленти	11	9 440	7 632
Текущи активи		11 220	9 265
Общо активи		17 639	16 117

Съставил:

/Емилия Бошнакова/

Изпълнителен директор:

/Анна Манолова/

Дата: 25.01.2023 г.

С одиторски доклад от 09.02.2023 г.:

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Марий Апостолов, управител

Силвия Динова, регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	31 декември 2022 хил. лв.	31 декември 2021 хил. лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	12.1	12 500	12 500
Други резерви	12.2	731	626
Неразпределена печалба		2 723	1 138
Общо собствен капитал		15 954	14 264
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	13.2	180	184
Задължения по лизингови договори	14	666	913
Отсрочени данъчни пасиви	7	-	30
Нетекущи пасиви		846	1 127
Текущи пасиви			
Търговски и други задължения	15	318	327
Задължения към персонала	13.2	239	56
Задължения по лизингови договори	14	247	314
Задължения за данък върху дохода		27	19
Задължения към свързани лица	25	8	10
Текущи пасиви		839	726
Общо пасиви		1 685	1 853
Общо собствен капитал и пасиви		17 639	16 117

Съставил:

/Емилия Бошнакова/

Изпълнителен директор:

/Анна Манолова/

Дата: 25.01.2023 г.

С одиторски доклад от 09.02.2023 г.:

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Марий Апостолов, управител

Силвия Динова, регистриран одитор, отговорен за одита

**Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината,
приключваща на 31 декември**

	Пояснение	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Приходи от договори с клиенти	16	8 856	8 063
Други приходи	17	57	48
Разходи за материали	18	(369)	(371)
Разходи за външни услуги	19	(1 449)	(1 709)
Разходи за персонала	13.1	(3 889)	(3 681)
Амортизация на нефинансови активи	5, 6	(1 238)	(1 147)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(46)	(94)
Други разходи	20	(22)	(13)
Печалба от оперативна дейност		1 900	1 096
Финансови разходи	21	(31)	(15)
Печалба преди данъци		1 869	1 081
Разходи за данък върху дохода	22	(187)	(108)
Печалба за годината		1 682	973
Друг всеобхватен доход			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	13	8	(14)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		8	(14)
Общо всеобхватен доход за годината		1 690	959

Съставил:

/Емилия Бошнакова/

Изпълнителен директор:

/Анна Манолова/

Дата: 25.01.2023 г.

С одиторски доклад от 09.02.2023 г.:

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Марий Апостолов, управител

Силвия Динова, регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в хил. лв.

	Акционерен капитал	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2022 г.	12 500	626	1 138	14 264
Печалба за годината	-	-	1 682	1 682
Друг всеобхватен доход	-	8	-	8
Общо всеобхватен доход за годината	-	8	1 682	1 690
Разпределение на печалба към резерви	-	97	(97)	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	12 500	731	2 723	15 954

Съставил:

/Емилия Бошнакова/

Изпълнителен директор:

/Анна Манолова/

Дата: 25.01.2023 г.

С одиторски доклад 09.02.2023 г.:

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Марий Апостолов, управител

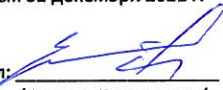
Силвия Динова, регистриран одитор, отговорен за одита

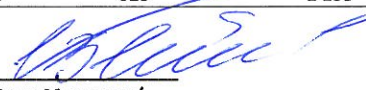

Отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са представени в хил. лв.

	Акционерен капитал	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2021 г.	12 500	504	1 501	14 505
Дивиденди	-	-	(1 200)	(1 200)
Сделки със собствениците	12 500	504	(1 200)	(1 200)
Печалба за годината	-	-	973	973
Друг всеобхватен доход	-	(14)	-	(14)
Общо всеобхватен доход за годината	-	(14)	973	959
Разпределение на печалба към резерви	-	136	(136)	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	12 500	626	1 138	14 264

Съставил:
/Емилия Бошнакова/

Изпълнителен директор:
/Анна Манолова/

Дата: 25.01.2023 г.

С одиторски доклад от 09.02.2023 г.:
Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Марий Апостолов, управител

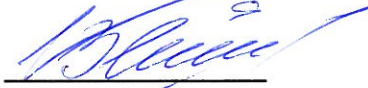
Силвия Динова, регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	10 751	9 741
Плащания към доставчици	(2 628)	(2 951)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(3 726)	(3 780)
Плащания за данък върху дохода	(217)	(118)
Други парични потоци от оперативна дейност	(1 230)	(1 038)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	2 950	1 854
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(708)	(857)
Придобиване на нематериални активи	(91)	(121)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(799)	(978)
Финансова дейност		
Плащания по лизингови договори	26 (314)	(178)
Плащания на лихви	(29)	(15)
Плащания на дивиденди	23 -	(1 200)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(343)	(1 393)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	1 808	(517)
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	7 632	8 149
Пари и парични еквиваленти в края на годината	9 440	7 632

Съставил:
/Емилия Бошнакова/

Изпълнителен директор:
/Анна Манолова/

Дата: 25.01.2023 г.

С одиторски доклад от 09.02.2023 г.:
Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Марий Апостолов, управител

Силвия Динова, регистриран одитор, отговорен за одита

Пояснения към финансовия отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на „Дружество за касови услуги“ АД (ДКУ, Дружеството) се състои в предлагане на следните видове услуги:

- приемане, обработка и съхранение на ценни пратки с банкноти и монети;
- услуги по мониторинг и управление на АТМ устройства, в т.ч. следене наличности и съпътстващи услуги;
- услуги по размяна на банкноти и монети;
- други съпътстващи основната дейност услуги.

Дружеството е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 175327305.

ДКУ е регистрирано като акционерно дружество в Софийски градски съд. Седалището и адресът на управление на Дружеството е гр. София, ж.к. „Овча купел-2“, ул. „Иван Хаджийски“ № 16.

Системата на управление на Дружеството е едностепенна – Съвет на директорите, състоящ се от седем члена, чийто състав към 31.12.2022 г. е:

- Калин Христов – Председател;
- Емил Христов – Заместник-председател;
- Ивайло Главчовски – член на СД;
- Татяна Иванова - член на СД;
- Ирина Марцева - член на СД;
- Владимир Влаев - Изпълнителен директор;
- Анна Манолова – Изпълнителен директор.

Изпълнителните директори представляват Дружеството заедно и поотделно.

Броят на персонала към 31 декември 2022 г. е 142 човека (без СД и работещи по договори за управление).

Акционери и крайни собственици на Дружеството са следните **юридически лица, които пряко упражняват контрол**:

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА седалище: България, 1000 - гр. София, район Средец, пл. „Княз Александър I“ № 1, ЕИК 000694037;

Банка ДСК АД седалище: България, 1036 - гр. София, район Оборище, ул. „Московска“ № 19, ЕИК 121830616;

УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД седалище: България, 1000 - гр. София, район Възраждане, пл. „Света Неделя“ № 7, ЕИК 831919536;

ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД седалище: България, 1463 - гр. София, район Триадница, бул. „Витоша“ 89Б, ЕИК 000694959;

Юридическите лица, чрез които непряко се упражнява контрол са:

ОТП БАНК НРТ, седалище: Република Унгария 1051 гр. Будапеща, адрес: гр. Будапеща, ул. „Надор“ № 16, Вписано в регистър ЕИК/БУЛСТАТ или номер в съответния национален регистър 01-10-041585;

УНИКРЕДИТ С.п.А, седалище: Република Италия, гр. Милано, пк. 20154, адрес: гр. Милано, площад „Гае Ауленти“ № 3, кула А вписано в Търговския регистър на Милано-Монца-Бриаца-Лоди, ЕИК/БУЛСТАТ или номер в съответния национален регистър 00348170101;

К.В.С. Банк Н.В. акционерно дружество (Кей Би Си Банк Н.В.), седалище: Белгия, гр. Брюксел, адрес: Белгия, гр. Брюксел, ул. „Хавенлаан" № 2,1080, вписано в белгийския регистър на юридическите лица, ЕИК/БУЛСТАТ или номер в съответния национален регистър 0462.920.226.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2021 г.), освен ако не е посочено друго.

Ръководството носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в настоящия финансов отчет.

Конфликтът между Русия и Украйна и макроикономическата среда

Конфликтът между Русия и Украйна оказва значително въздействие върху световната икономика по различни начини, свързани главно с цените на енергийните ресурси, но не засегна пряко ДКУ АД. Нарастващите цени и инфлацията в световната икономика вероятно ще имат широкообхватно непряко въздействие върху Дружеството, свързано с бизнес модела, веригата за доставки, правните и договорните въпроси, служителите, потребителите и оборотния капитал, но те не се очаква да доведат до промени в дейността му.

В тези условия ръководството на Дружеството направи анализ и преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще и ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, влезли в сила от 1 януари 2022 г.

Дружеството е приело следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са уместни и в сила за финансовите отчети на Дружеството за годишния период, започващ на 1 януари 2022 г., но нямат значително влияние върху финансовите резултати или позиции на Дружеството:

- Изменения в МСФО 3 Бизнес Комбинации, МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, МСС 37 Провизии, условни задължения и условни активи в сила от 1 януари 2022 г., приети от ЕС;
- Годишни подобрения 2018-2020 г. в сила от 1 януари 2022 г., приети от ЕС.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на тези финансови отчети са издадени някои нови стандарти, изменения и разяснения на съществуващите стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2022 г., и не са били приложени по-рано от Дружеството. Не се очаква те да имат съществено влияние върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в

счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. По-долу е даден списък с промените в стандартите:

- МСФО 17 „Застрахователни договори” в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС
- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС
- Изменения на МСС 1 Представяне на финансовите отчети, МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводни политики, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС
- Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Определение на счетоводни приблизителни оценки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС
- Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС
- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС.
- Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила не по-рано от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС
- Изменения на МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг в сила не по-рано от 1 януари 2024 г. Все още не са приети от ЕС
- Изменения в МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., не са приети от ЕС

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети”.

Дружеството представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по

справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1 EUR = 1.95583 лв.

4.4. Приходи от договори с клиенти

Основните приходи, които Дружеството генерира са от следните дейности:

- приемане, обработка и съхранение на ценни пратки с банкноти и монети;
- услуги по мониторинг и управление на ATM устройства, в т.ч. следене наличности и съпътстващи услуги;
- услуги по размяна на банкноти и монети;
- други съпътстващи основната дейност услуги.

За да определи дали и как да признае приходи, Дружеството използва следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент;
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение;
3. Определяне на цената на сделката;
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение;
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Дружеството удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти.

Дружеството признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Дружеството удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

4.4.1. Приходи, които се признават с течение на времето

Предоставяне на услуги

Предоставяните от Дружеството услуги включват: основно от приемане и обработка на ценни пратки, съхранение на банкноти и монети, мониторинг и управление на ATM устройства и техническа поддръжка.

При продажба на услугите по приемане и обработка на ценни пратки, съхранение на банкноти и монети, мониторинг и управление на ATM устройства и техническа поддръжка, контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне, отразявайки начина на предоставяне и респ. консумация на услугите. Приходите от продажби се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, получени от дейността на предприятието в хода на изпълнение на тези дейности.

Приходите от продажби се признават в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Дружеството (етап на завършеност). За измерването на напредъка (етапа на завършеност) Дружеството използва метода „обем на извършената работа“.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката. При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Дружеството е агент, ако задължение за изпълнение на Дружеството е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато дружеството-агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисиона, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата на Дружеството може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Обичайно Дружеството действа в качеството си на принципал по договорите с клиенти.

4.4.2. Приходи, които се признават към определен момент**Продажба на стоки**

Продажбата на стоки включва продажба на възпоменателни монети и ценности с инвестиционно предназначение за крайния клиент. Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача контрола върху предоставените стоки. Счита се, че контролът се прехвърля на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.4.3. Приходи от финансиране

Първоначално финансиранятията се отчитат като приходи за бъдещи периоди (финансиране), когато има значителна сигурност, че Дружеството ще получи финансирането и ще изпълни условията, при които то е отпуснато. Финансиране, целящо да обезщети Дружеството за текущо възникнали разходи се признава като приход в същия период, в който са възникнали разходите. Финансиране, целящо да компенсира Дружеството за направени разходи по придобиване на активи, се признава като приход от финансиране пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране.

4.5. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Дружеството отчита два вида разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги/стоки/с клиенти: разходи за сключване/ постигане на договора и разходи за изпълнение на договора. Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15, същите се признават като текущи в момента на възникването им като например не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

Следните оперативни разходи винаги се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Общи и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи за брак на материални запаси;
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено или неудовлетворено задължение за изпълнение.

4.6. Разходи за лихви

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективната лихва.

4.7. Нематериални активи

Нематериалните активи включват софтуери и лицензи за ползване на програмни продукти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- софтуер 5-10 години
- други 5-10 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 500 лв.

4.8. Имоти, машини и съоръжения и активи с право на ползване

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на Имоти, машини и съоръжения и активи с право на ползване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на лизингови договори, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- сгради 25 години
- машини 3 – 12 години
- транспортни средства 7 - 10 години
- стопански инвентар 7 - 10 години
- компютри 4 - 7 години
- други 7 - 10 години

Разходите за амортизация са включени в отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 500 лв.

4.9. Лизинг

4.9.1. Дружеството като лизингополучател

За всеки нов сключен договор Дружеството преценява дали той е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Дружеството извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване
- Дружеството има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора
- Дружеството има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Дружеството оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

Оценяване и признаване на лизинг от дружеството като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Дружеството признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в отчета за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Дружеството амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Дружеството също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Дружеството оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Дружеството.

За да определи диференциалния лихвен процент, Дружеството използва диференциалния лихвен процент, който то би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. За договори, за които Дружеството няма аналогично финансиране, то търси наблюдаеми данни като пазарни нива на кредитите и банкова статистика, която е публично достъпна и прави специфични за него изчисления и корекции, за да отрази собствения си кредитен рейтинг.

Лизинговите плащания, включени в оценката на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания (включително по същество фиксирани), променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, ако е достатъчно сигурно, че Дружеството ще упражни тези опции.

След началната дата пасивът по лизинга се намалява с размера на извършените плащания и се увеличава с размера на лихвата. Пасивът по лизинга се преоценява, за да отрази преоценките

или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Когато задължението за лизинг се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или се признава в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване вече е намалена до нула.

Счетоводните политики, по които Дружеството отчита активите с право на ползване, признати в съответствие с МСФО 16 са оповестени в пояснение 4.8.

Дружеството е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

В отчета за финансовото състояние, активите с право на ползване са включени в имоти, машини и съоръжения и активи с право на ползване, а задълженията по лизингови договори са включени в търговски и други задължения.

Опциите за удължаване и прекратяване са включени в редица наеми на имоти и оборудване в дружеството. Те се използват за увеличаване на оперативната гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в операциите на Дружеството.

4.9.2. Дружеството като лизингодател

Като лизингодател, Дружеството класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“. Приходите от наем се признават на линейна база за срока на лизинговия договор.

Активите, отдадени при условията на финансови лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството като вземане, равно на нетната инвестиция в лизинговия договор. Доходът от продажба на активите се включва в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период. Признаването на финансовия приход се основава на модел, отразяващ постоянен периодичен процент на възвращаемост върху остатъчната нетна инвестиция.

4.10. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.11. Финансови инструменти

4.11.1. Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

4.11.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи или финансови приходи с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.11.3. Последващо оценяване на финансовите активи

Процентите на очакваните кредитни загуби се основават на историческата информация за постъпленията по вземанията за период от 36 месеца преди 31 декември 2022 г., както и на съответните исторически кредитни загуби, настъпили през този период. Историческите стойности на загубите се коригират, за да отразяват текущата и прогнозната информация за макроикономическите фактори, които влияят върху способността на клиентите да уреждат задълженията си към Дружеството.

Финансови активи по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- Дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи, като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дискотиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Дружеството класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти, търговските и другите вземания.

- **Търговски вземания**

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност.

4.11.4. Обезценка на финансовите активи

Изискванията за обезценка съгласно МСФО 9 използват информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват търговски вземания.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и

- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата. Нито един от финансовите активи на Дружеството не попада в тази категория.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Дружеството и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Търговски и други вземания

Дружеството използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания, както и на активите по договор и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент.

Значително увеличение на кредитния риск

Очакваните кредитни загуби се измерват като коректив, равен на 12-месечни очаквани кредитни загуби за активи във фаза 1, или очаквани кредитни загуби за целия срок на актива от фаза 2 или фаза 3. Активът преминава към фаза 2, когато кредитният му риск се е увеличил значително от първоначалното признаване. МСФО 9 не дефинира какво представлява значително увеличение на кредитния риск. При оценката дали кредитният риск на даден актив се е увеличил значително, Дружеството взема предвид качествената и количествената разумна и подкрепяща бъдеща информация.

4.11.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Дружеството не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

4.12. Материални запаси

Материалните запаси включват материали и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода средно претеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.13. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.18.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.14. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой и парични средства по банкови сметки.

4.15. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Другите резерви включват:

- законови резерви, общи резерви;
- резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи – включва актюерски печалби или загуби от промени в демографските или финансови предположения и възвръщаемостта на активите по плана;

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите се включват на ред „Задължения към свързани лица” в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички трансакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.16. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Дружеството внася фиксирани вноски в независими дружества. Дружеството няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксираните вноски. Дружеството плаща фиксирани вноски по държавни програми и пенсионни осигуровки за няколко служителя във връзка с плановите с дефинирани вноски. Вноските по плановите се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Планове, които не отговарят на дефиницията за планове с дефинирани вноски, се определят като планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителът ще получи след пенсиониране, във връзка с времетраенето на услугата и последното възнаграждение. Правните задължения за изплащането на дефинираните доходи остават задължения на Дружеството, дори ако планът на активите не покрива плана с дефинирани доходи. Планът на активите може да включва активи, специално предназначени за финансирането на дългосрочните задължения по плановите с дефинирани доходи, както и определени застрахователни полици.

Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период, намалена със справедливата стойност на активите по плана.

Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очакван ръст на заплатите и смъртност. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход и не се рекласифицират последващо в печалбата или загубата.

Нетните разходи за лихви и разходите по трудовия стаж, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.17. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи. Те са описани заедно с условните задължения на Дружеството в пояснение 28.

4.18. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.19.

4.18.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.18.2. Преразглеждане на полезния живот на имоти, машини и съоръжения

Беше взето решение, че считано от 01.01.2022 г. се променя полезният живот на някои активи, като ефектът от тази промяна доведе до намаление на разходите за амортизация с 26 хил. лв. през 2022 г.

През 2022 г. отново беше преразгледан полезният живот на дълготрайните активи на Дружеството. Взето беше решение от 01.01.2023 г. за промяна в полезния живот на някои активи, като ефектът от тази промяна ще доведе до намаление на разходите за амортизация със 70 хил. лв.

4.18.3. Срок на лизинговите договори

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

Дружеството има няколко договора, в които е включена опция за удължаване и опция за прекратяване. Дружеството прилага преценки при определяне дали притежава достатъчна степен на сигурност, че ще упражни опцията за удължаване или за прекратяване, като взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимули за упражняване на опция за удължаване или за не упражняване на опция за прекратяване. След датата на стартиране на лизинга Дружеството прави повторна оценка на срока на договора, при настъпване на важно събитие или съществено изменение в обстоятелствата, което е под негов

контрол и засяга това доколко е достатъчно сигурно, че Дружеството ще упражни опция, която не е била отразена при определяне на срока или няма да упражни опция, която преди това е била отразена при определяне на срока на договора (като например значителни подобрения на основния актив, значително адаптиране и персонализиране на основния актив).

Дружеството включва опции за удължаване като част от договорите за лизинг на помещения с по-кратък неотменим период (една до три години). По отношение на тези опции и вероятността за тяхното упражняване или не, ръководството е взело предвид редица фактори като: важността на наетия актив за дейността на Дружеството, направени трайни подобрения необходими за извършване на основната дейност на Дружеството, локация на базовите активи, и натрупания исторически опит с наемодателя.

За договорите за наем на помещения, които са сключени със свързано лице (акционер), при които договореният срок за ползване е три години с опция за автоматично подновяване, ръководството е приело средния срок за тяхното ползване – три до шест години.

Срокът на лизинга се преоценява, ако опцията действително се упражнява (или не се упражнява) или Дружеството се задължава да я упражни (или не упражни). Оценката на разумната сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, която засяга тази оценка и това е под контрола на лизингополучателя. През текущата финансова година не са упражнени опции за удължаване (прекратяване) на срока по лизинговите договори.

4.18.4. Признаване на отсрочени данъци във връзка с активи и пасиви, възникващи от лизингови договори

Когато в резултат на лизингов договор възникват активи и пасиви, които водят до първоначалното признаване на облагаема временна разлика, свързана с актива право на ползване, и равна по стойност приспадаща се временна разлика по задължението за лизинг, това води до нетна временна разлика в размер на нула. Следователно Дружеството не признава отсрочени данъци във връзка с посочените лизингови сделки, дотолкова, доколкото в рамките на полезния срок на актива и падежа на пасива, нетните данъчни ефекти ще са нула. Отсроченият данък обаче ще се признава, когато в следващите периоди възникнат временни разлики при положение, че са налице общите условия за признаване на данъчни активи и пасиви по реда на МСС 12.

4.19. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

При изготвянето на представения финансов отчет значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството и основните източници на несигурност на счетоводните приблизителни оценки не се различават от тези, оповестени в годишния финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2022 г., с изключение на промените в приблизителната оценка на задълженията за разходи за данъци върху дохода.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.19.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.10). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.19.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2022 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка.

4.19.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси 520 хил. лв. (2021 г.: 461 хил. лв.) се влияе от тяхната реализация.

4.19.4. Измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Дружеството.

4.19.5. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 199 хил. лв. (2021 г.: 201 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да

варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

4.19.6. Лизингови договори - определяне на подходящия дисконтов процент за оценка на лизинговите задължения

Когато Дружеството не може лесно да определи лихвения процент, включен в лизинга, използва своя диференциален лихвен процент (IBR) за определяне на стойността на лизинговите задължения. IBR е лихвеният процент, който Дружеството би трябвало да плати, за да вземе заем за подобен срок и с подобна гаранция, за да получи средствата, необходими за придобиването на актив с подобна стойност и характеристики на актива с право на ползване, в подобна икономическа среда. Следователно IBR отразява това, което Дружеството „би трябвало да плати“, което изисква оценка, когато няма налични наблюдаеми лихвени проценти (например за дъщерни дружества, които не сключват сделки за финансиране) или когато те трябва да бъдат коригирани, за да отразят срокът и условията на лизинга. Дружеството оценява IBR, като използва налични данни (като пазарни лихвени проценти), когато са налични, и се изисква да направи определени специфични за предприятието оценки (като например кредитен рейтинг на дружество).

5. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Дружеството включват земя, сгради, машини, съоръжения, оборудване, подобрения в наети сгради, стопански инвентар, транспортни средства, активи с право на ползване и др. Активите с право на ползване включват наети помещения в сгради и наето оборудване. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя	Сгради	Активи в процес на изграждане	Подобрения на наети активи	Машини съоръжения и оборудване	Активи с право на ползване	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2022 г.	1 275	2 720	81	227	11 186	1 512	482	17 483
Новопридобити активи	-	60	502	-	135	-	11	708
Отписани активи	-	-	-	-	(89)	(135)	(2)	(226)
Трансфери	-	81	(81)	-	-	-	-	-
Салдо към 31 декември 2022 г.	1 275	2 861	502	227	11 232	1 377	491	17 965
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2022 г.	-	(1 404)	-	(227)	(8 526)	(293)	(375)	(10 825)
Отписани активи	-	-	-	-	89	135	2	226
Амортизация	-	(115)	-	-	(722)	(322)	(19)	(1 178)
Салдо към 31 декември 2022 г.	-	(1 519)	-	(227)	(9 159)	(480)	(392)	(11 777)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	1 275	1 342	502	-	2 073	897	99	6 188

	Земя	Сгради	Активи в процес на изграждане	Подобрения на наети активи	Машини съоръжения и оборудване	Активи с право на ползване	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2021 г.	607	2 720	9	266	11 575	311	488	15 976
Новопридобити активи	668	-	81	-	102	1201	4	2 056
Отписани активи	-	-	-	(39)	(500)	-	(10)	(549)
Трансфери	-	-	(9)	-	9	-	-	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	1 275	2 720	81	227	11 186	1 512	482	17 483
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2021 г.	-	(1 295)	-	(266)	(8 281)	(111)	(353)	(10 306)
Отписани активи	-	-	-	39	500	-	10	549
Амортизация	-	(109)	-	-	(745)	(182)	(32)	(1 068)
Салдо към 31 декември 2021 г.	-	(1 404)	-	(227)	(8 526)	(293)	(375)	(10 825)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	1 275	1 316	81	-	2 660	1 219	107	6 658

Всички разходи за амортизация и са включени в "Амортизация на нефинансови активи".

Дружеството има договорно задължение за проектиране и строеж на нова сграда в гр. Плевен и за закупуване на машини и оборудване на стойност 774 хил. лв., от които са платени през 2022 г. 462 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г. Дружеството е имало договорно задължение за извършване на строително монтажни работи на сградата на териториалното поделение в Бургас във връзка с въвеждане на мерки за енергийна ефективност на стойност 138 хил. лв., от които през 2021 г. са реализирани 78 хил. лв. Сградата е въведена в експлоатация през 2022 г.

Задълженията за лизинг, съответстващи на активите с право на ползване, са представени в пояснение 0 „Задължения по лизингови договори“.

Дружеството не е заложило имоти, машини, съоръжения като обезпечение по свои задължения.

6. Нематериални активи

Нематериални активи на Дружеството включват програмни продукти и разходи за придобиване на програмни продукти. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Програмни продукти хил. лв.	Активи в процес на придобиване хил. лв.	Общо хил. лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2022 г.	2 714	112	2 826
Новопридобити активи, закупени	-	90	90
Салдо към 31 декември 2022 г.	2 714	202	2 916
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2022 г.	(2 632)	-	(2 632)
Амортизация	(60)	-	(60)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(2 692)	-	(2 692)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	22	202	224

	Програмни продукти хил. лв.	Активи в процес на придобиване хил. лв.	Общо хил. лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2021 г.	2 710	5	2 715
Новопридобити активи, закупени	10	112	122
Отписани активи	(11)	-	(11)
Трансфери	5	(5)	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	2 714	112	2 826
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2021 г.	(2 564)	-	(2 564)
Амортизация	(79)	-	(79)
Отписани активи	11	-	11
Салдо към 31 декември 2021 г.	(2 632)	-	(2 632)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	82	112	194

В състава на нематериалните активи са включени програмни продукти и лицензи за ползване на програмни продукти.

Дружеството е подписало договор за пренаписване на софтуер на стойност 191 хил. лв. Направените плащания, произтичащи от този договор през 2021 г., са в размер на 110 хил. лв., а през 2022 г. 77 хил. лв. Всички разходи за амортизация и са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

7. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2022 г.	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2022 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	(3)	-	(3)
Имоти, машини и съоръжения	39	(18)	21
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	(2)	(1)	(3)
Текущи пасиви			
Начисления за краткосрочни доходи на наети лица	(4)	(18)	(22)
	30	(37)	(7)
Отсрочени данъчни активи	(9)		(28)
Отсрочени данъчни пасиви	39		21
Признати като:			
Нетно отсрочени данъчни пасиви	30		7

Отсрочените данъци за сравнителния период 2021 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2021 г.	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2021 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Нематериални активи	(2)	(1)	(3)
Имоти, машини и съоръжения	55	(16)	39
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	(4)	2	(2)
Текущи пасиви			
Начисления за краткосрочни доходи на наети лица	(11)	7	(4)
	38	(8)	30
Отсрочени данъчни активи	(17)		(9)
Отсрочени данъчни пасиви	55		39
Признати като:			
Нетно отсрочени данъчни пасиви	38		30

Всички отсрочени данъчни активи са включени в отчета за финансовото състояние.

8. Материални запаси

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Материали и резервни части	520	458
Стоки	-	3
Материални запаси	520	461

Материалните запаси към 31 декември 2022 г. не са предоставяни като обезпечение на задължения.

9. Търговски и други финансови вземания

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски вземания	295	254
Други вземания	31	30
Финансови активи	326	284
Търговски и други финансови вземания	326	284

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания на Дружеството са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение, а за всички търговски вземания е приложен индивидуален подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода.

Анализ на търговските вземания е представен в пояснение 30.2.

10. Предплащания и други активи

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Предплатени разходи	180	188
Предплащания и други активи	180	188

Дружеството е платило вноски по застрахователни договори и абонаменти.

11. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	9 440	7 632
Брутна стойност на пари и парични еквиваленти	9 440	7 632
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	-	-
Пари и парични еквиваленти	9 440	7 632

Дружеството няма блокирани пари и парични еквиваленти.

Дружеството е извършило оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти. Оценената стойност е в размер под 0.1% от брутната стойност на паричните средства, депозирани във финансови институции, поради което е определена като несъществена и не е начислена във финансовите отчети на Дружеството.

12. Собствен капитал**12.1. Акционерен капитал**

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 12 500 на брой напълно платени обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 000 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	2022 Брой акции	2021 Брой акции
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	12 500	12 500
Брой издадени и напълно платени акции	12 500	12 500
Общ брой акции към 31 декември	12 500	12 500

Списъкът на основните акционери на Дружеството е представен, както следва:

	31 декември 2022 Брой акции	31 декември 2022 %	31 декември 2021 Брой акции	31 декември 2021 %
БНБ	3 125	25%	3 125	25%
Банка ДСК АД	3 125	25%	3 125	25%
Обединена Българска Банка АД	3 125	25%	3 125	25%
Уникредит Булбанк АД	3 125	25%	3 125	25%
	12 500	100	12 500	100

12.2. Други резерви

	Законови резерви	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2022 г.	801	(175)	626
Преоценки по планове с дефинирани доходи	-	8	7
Друг всеобхватен доход за годината преди данъци	-	8	7
Друг всеобхватен доход за годината след данъци	-	8	7
Формиране на резерви	97		97
Салдо към 31 декември 2022 г.	898	(167)	731

	Законови резерви	Преоценки по планове с дефинирани доходи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2021 г.	665	(161)	504
Преоценки по планове с дефинирани доходи	-	(14)	(14)
Друг всеобхватен доход за годината преди данъци	-	(14)	(14)
Друг всеобхватен доход за годината след данъци	-	(14)	(14)
Формиране на резерви	136	-	136
Салдо към 31 декември 2021 г.	801	(175)	626

13. Възнаграждения на персонала

13.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Разходи за заплати	(3 335)	(3 131)
Разходи за социални осигуровки	(510)	(498)
Начислени суми за неизползвани платени отпуски	(14)	(14)
Социални придобивки и надбавки	(5)	(9)
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	(1)	(1)
Начислени провизии за пенсиониране на персонала	(24)	(28)
Разходи за персонала	(3 889)	(3 681)

13.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Нетекущи:		
Планове с дефинирани доходи	180	184
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	180	184
Текущи:		
Планове с дефинирани доходи	19	17
Други краткосрочни задължения към персонала	220	39
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	239	56

Краткосрочните задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се считат за дългосрочни.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

	Лихвен процент	До 1 година хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв.	Общо хил. лв.
Към 31 декември 2022 г.				
Дължими обезщетения		19	181	200
Сkonto	5.50%	-	(1)	(1)
Дисконтирани парични потоци		19	180	199
Към 31 декември 2021 г.				
Дължими обезщетения		17	185	202
Сkonto	0.06%	-	(1)	(1)
Дисконтирани парични потоци		17	184	201

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	201	201
Разходи за текущ трудов стаж	24	27
Разходи за лихви	1	1
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения	(45)	15
Преоценки - актюерски загуби от промени във демографските предположения	(3)	-
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени в действителния опит	40	(1)
Изплатени доходи	(19)	(42)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	199	201

При определяне на пенсионните задължения са използвани следните актюерски допускания:

	2022	2021
Дисконтов процент	5.50%	0.6 %
Очакван процент на увеличение на заплатите	15%	10 %
Степен на оттегляне на персонала:		
Възрастова група 18 г. – 30 г.	16%	16%
Възрастова група 31 г. – 40 г.	8%	8%
Възрастова група 41 г. – 50 г.	5%	5%
Възрастова група над 50 г.	3%	3%
Възрастова група над 60 г.	0%	0%

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независими актюерски оценители. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10 – годишен матуритет). Другите допускания са определени на базата на актуални актюерски предположения и миналия опит на ръководството.

Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи е оценена по кредитния метод на прогнозираните единици.

Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Разходи за текущ трудов стаж	24	27
Разходи за лихви	1	1
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	25	28

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения	(45)	15
Актюерски (печалби)/загуби от промяна на демографските предположения	(3)	-
Актюерски (печалби)/загуби от промени в действителния опит	40	(1)
Общо (печалби)/ загуби, признати в другия всеобхватен доход	(8)	14

На базата на минал опит Дружеството очаква да плати вноски по плана за дефинирани доходи за 2023 г. в размер на 19 хил. лв.

Средно претеглената продължителност на задължението за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември 2022 г. е 7 години (2021 г.: 8 години).

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очаквания процент на увеличение на заплатите и средната продължителност на живота. Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2022 г.:

	Промени в значимите актюерски предположения			
	2022		2021	
Дисконтов процент	Увеличение с 0.5 %	Намаление с 0.5 %	Увеличение с 0.5 %	Намаление с 0.5 %
Увеличение/(намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи в хил. лв.	(6)	7	(8)	8
Процент на увеличение на заплатите	Увеличение с 0.5 %	Намаление с 0.5 %	Увеличение с 0.5 %	Намаление с 0.5 %
Увеличение/(намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи в хил. лв.	8	(8)	9	(9)

14. Задължения по лизингови договори

14.1. Лизингови договори, признати в отчета за финансовото състояние

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Задължения по лизингови договори – нетекуща част	666	913
Задължения по лизингови договори – текуща част	247	314
Задължения по лизингови договори	913	1 227

Дружеството наема офис сграда и помещения за извършване на дейността по услуги за обработка на ценни пратки. С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг се отразява в отчета за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Дружеството) се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга. Дружеството класифицира активите си с право на ползване по последователен начин в пояснение 5.

Всеки лизинг обикновено налага ограничение, че активите с право на ползване могат да бъдат използвани само от Дружеството, освен ако Дружеството има договорно право да преотдаване под наем актива на трето лице. Лизинговите договори или не могат да бъдат отменени, или могат да бъдат отменени само при заплащане на значителни санкции за предсрочно прекратяване. Някои лизингови договори съдържат опция за директна покупка на основния актив по лизинга в края на срока на договора или за удължаване на лизинговия договор за следващ срок. Забранено е на Дружеството да продава или залага наетите активи като обезпечение. Съгласно договора за лизинг на офис сградата и производствените помещения, Дружеството трябва да поддържа наетите имоти в добро състояние и да върне имотите в първоначалното им състояние след изтичане на лизинговия договор. Дружеството е длъжно да застрахова наетите имоти, машини и съоръжения и да заплаща такси за поддръжка в съответствие с договорите за лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2022 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания					
	До 1	1-2	2-3	3-4	4-5	Общо
	година	години	години	години	Години	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2022 г.						
Лизингови плащания	269	257	257	177	-	960
Финансови разходи	(22)	(15)	(8)	(2)	-	(47)
Нетна настояща стойност	247	242	249	175	-	913
31 декември 2021 г.						
Лизингови плащания	343	269	257	257	177	1 303
Финансови разходи	(29)	(22)	(15)	(8)	(2)	(76)
Нетна настояща стойност	314	247	242	249	175	1 227

14.2. Лизингови договори, които не са признати като пасив

Дружеството е избрало да не признава задължение по лизингови договори, ако те са краткосрочни (лизинги с очакван срок от 12 месеца или по-малко) или ако те са за наем на активи с ниска стойност. Плащания направени по тези лизингови договори се признават като разход по линейния метод. В допълнение, някои променливи лизингови плащания не могат да бъдат признавани като лизингови пасиви и се признават като разход в момента на възникването им.

Разходите за 2022, свързани с плащания, които не са включени в оценката на задълженията по лизингови договори, са както следва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Краткосрочни лизингови договори	52	149
Лизинг на активи с ниска стойност	2	1
	54	150

Към 31 декември 2022 г. Дружеството е поело ангажимент за плащания по краткосрочни лизингови договори и общата сума на поетите задължения към тази дата е 25 хил. лв.

Разходите за лихви по лизингови договори, включени във финансовите разходи за годината, приключваща на 31 декември 2022 са 30 хил. лв. (2021: 15 хил. лв.).

Общият изходящ паричен поток за лизингови договори за годината, приключваща на 31 декември 2022 г. е 397 хил. лв. (2021: 343 хил. лв.).

Допълнителна информация за видовете активи с право на ползване е представена в пояснение 5.

15. Търговски и други задължения

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Текущи:		
Търговски задължения	199	208
Финансови пасиви	199	208
Данъчни задължения	119	116
Получени аванси	-	1
Други задължения	-	2
Нефинансови пасиви	119	119
Текущи търговски и други задължения	318	327

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

16. Приходи от договори с клиенти

Дружеството представя приходи от прехвърлянето на стоки и услуги в момент от времето и с течение на времето в следните основни продуктови линии и географски региони:

	Продажба на услуги хил. лв.	Продажба на стоки хил. лв.	Общо хил. лв.
2022 г.			
Брутни приходи	8 805	51	8 856
Приходи от договори с клиенти	8 805	51	8 856
Време на признаване на прихода			
С течение на времето	8 805	-	8 805
В определен момент	-	51	51

2021 г.	Продажба на услуги хил. лв.	Продажба на стоки хил. лв.	Общо хил. лв.
Брутни приходи	7 959	104	8 063
Приходи от договори с клиенти	7 959	104	8 063
Време на признаване на прихода			
<i>С течение на времето</i>	7 959	-	7 959
<i>В определен момент</i>	-	104	104

Приходи на стойност 2 740 хил. лв. (2021 г. : 2 598 хил. лв.) са отчетени от един външен клиент. Тези приходи са част от сегмента приходи от продажба на услуги.

17. Други приходи

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Наеми	56	47
Други	1	1
	57	48

Тези приходи, които са в обхвата на МСФО 15 се признават, както следва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
С течение на времето		
Наеми	56	47
Други	1	1
	57	48

18. Разходи за материали

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Основни материали	(162)	(158)
Електроенергия	(66)	(96)
Резервни части	(65)	(40)
Стопански инвентар под праг на същественост	(19)	(22)
Канцеларски материали	(19)	(20)
Хигиенни материали	(10)	(9)
Горива и смазочни материали	(8)	(7)
Рекламни материали	(7)	(5)
Консумативи	(3)	(4)
Други	(10)	(10)
	(369)	(371)

19. Разходи за външни услуги

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Охрана	(482)	(606)
Поддръжка на програмни продукти	(249)	(230)
Телекомуникационни и пощенски услуги	(130)	(136)
Застраховки	(108)	(109)
Комунални услуги	(105)	(52)
Текуща поддръжка и ремонт на имоти, машини и оборудване	(100)	(46)
Консултантски и юридически услуги	(53)	(65)
Наем на имоти, машини и оборудване	(52)	(149)
Почистване	(44)	(46)
Транспорт	(39)	(196)
Данъци и такси	(36)	(28)
Трудова медицина	(22)	(23)
Абонамент	(7)	(7)
Обучение	(5)	(1)
Банкови такси за обслужване на текущи сметки	(3)	(5)
Други	(14)	(10)
	(1 449)	(1 709)

20. Други разходи

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Представителни разходи	(14)	(7)
Командировки	(6)	(5)
Други	(2)	(1)
	(22)	(13)

21. Финансови приходи и разходи

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за лихви по лизингови договори	(30)	(15)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(30)	(15)
Разходи за лихви актюерски доклад	(1)	-
Финансови разходи	(31)	(15)

22. Разходи за данък върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2021 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Печалба преди данъчно облагане	1 869	1 081
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък върху дохода	(187)	(108)
Данъчен ефект от:		
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	114	122
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	(151)	(114)
Текущ разход за данък върху дохода	(224)	(100)
Отсрочени данъчни (разходи)/приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	37	(8)
Разходи за данък върху дохода	(187)	(108)

Пояснение 7 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

23. Дивиденди

През 2022 г. Дружеството не е изплащало на своите собственици дивиденди (2021 г.: 1 200 хил. лв., което представлява плащане в размер на 96 лв. на акция).

24. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват собствениците, ключов управленски персонал, и други описани по-долу.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

24.1. Сделки със собствениците

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Продажба на стоки и услуги на БНБ	197	89
Продажба на стоки и услуги на Банка ДСК АД	2 740	2 598
Продажба на стоки и услуги на ОББ АД	2 037	1 946
Продажба на стоки и услуги на Уникредит Булбанк АД	1 442	1 265
Покупка на стоки и услуги на БНБ	436	216
Дивиденди	-	1 200

24.2. Сделки с други свързани лица

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Продажба на стоки и услуги		
- продажба на услуги на ДСК Транс Секюрити ЕАД	-	4
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на услуги от ДЗИ Общозастраховане	6	7

24.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	400	318
Разходи за социални осигуровки	15	10
Общо краткосрочни възнаграждения	415	328
Възнаграждения при прекратяване на договори	18	58
Общо възнаграждения	433	386

Гаранциите за управление по ТЗ са внесени лично от всеки един от членовете на Съвета на директорите в специални сметки в полза на Дружеството в една от обслужващите банки.

25. Разчети със свързани лица в края на годината

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Текущи вземания от:		
Банка ДСК АД	359	302
Обединена Българска Банка АД	228	234
УниКредит Булбанк АД	153	150
БНБ	14	14
Общо текущи вземания от свързани лица	754	700
Общо вземания от свързани лица	754	700
 Текущи задължения към:		
БНБ	8	10
Общо текущи задължения към свързани лица	8	10
Общо задължения към свързани лица	8	10

Търговските вземания и задължения от свързани лица са от сделки по предоставени услуги. Те са левови, текущи и безлихвени. Обичайният кредитен период за уреждане на вземанията и задълженията от свързани лица е до 30 дни.

Към 31.12.2022 г. и 31.12.2021 г. ръководството на Дружеството е направило преглед и анализ за обезценка на търговските вземания по продажби от свързани лица и счита, че продължават да са налице условията, които гарантират 100-процентовата им събираемост.

26. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в задълженията на Дружеството, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Задължения по лизингови договори хил. лв.
1 януари 2022 г.	1 227
Парични потоци:	
Плащания на главници и лихви по лизингови договори	(343)
Непарични промени:	
Увеличение на задълженията по лизингови договори	29
31 декември 2022 г.	913
	Задължения по лизингови договори хил. лв.
1 януари 2021 г.	205
Парични потоци:	
Плащания на главници и лихви по лизингови договори	(193)
Непарични промени:	
Увеличение на задълженията по лизингови договори	1 215
31 декември 2021 г.	1 227

27. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Дружеството не е осъществило инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

28. Условни активи и условни пасиви

През годината няма предявени различни гаранционни и правни искиове към Дружеството.

Правни искиове

Срещу Дружеството няма заведени правни искиове.

Данъчни задължения

Последните данъчни проверки на Дружеството са извършени от данъчната администрация, както следва:

- Корпоративен данък – до 31 декември 2007 г.;
- ДДС – до 30 юни 2010 г.;
- Данък върху доходите на физическите лица – до 31 август 2013 г.;
- Социално осигуряване – до 31 март 2019 г.

Ръководството на Дружеството не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

29. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Търговски и други вземания	9	326	284
Вземания от свързани лица	25	754	700
Пари и парични еквиваленти	11	9 440	7 632
		10 520	8 616

Финансови пасиви	Пояснение	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Задължения по лизингови договори	0	913	1 227
Търговски задължения	15	199	208
Задължения към свързани лица	25	8	10
		1 120	1 445

Вижте пояснение 4.11 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 30.

30. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте пояснение 29. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество със Съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средно срочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

30.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

30.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Дружеството, деноминирани главно в евро, не излагат Дружеството на валутен риск.

30.1.2. Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2022 г. Дружеството не е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти, тъй като няма банкови заеми.

30.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като например при възникване на вземания от клиенти и депозирание на средства. Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2022	2021
	хил. лв.	хил. лв.
Дългови инструменти по амортизирана стойност		
Търговски и други вземания	326	284
Вземания от свързани лица	754	700
Пари и парични еквиваленти	9 440	7 632
Балансова стойност	10 520	8 616

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Дружеството е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Дружеството не е предоставяло финансовите си активи като обезпечение по сделки.

Към датата на финансовия отчет няма вземания с изтекъл срок на плащане или необезценени търговски вземания.

Търговските вземания се състоят от малък брой клиенти в една индустрия и една географска област.

Дружеството прилага индивидуален подход за признаване на очакваните кредитни загуби за целия срок на актива за всички търговски вземания, тъй като те нямат съществен финансов компонент.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

30.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата

на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно.

Дружеството държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни.

Към 31 декември 2022 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2022 г.	Текущи		Нетекущи	
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	От 1 до 5 години	Над 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения по лизингови договори	141	128	691	-
Търговски задължения	199	-	-	-
Задължения към свързани лица	8	-	-	-
Общо	348	128	691	-

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Дружеството са обобщени, както следва:

31 декември 2021 г.	Текущи		Нетекущи	
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	От 1 до 5 години	Над 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения по лизингови договори	172	171	960	-
Търговски задължения	324	-	-	-
Задължения към свързани лица	10	-	-	-
Общо	506	171	960	-

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

31. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към общата сума на активите.

Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал, представени в отчета за финансовото състояние.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2022 хил. лв.	2021 хил. лв.
Собствен капитал	15 954	14 264
Общо активи	17 639	16 117
Съотношение на собствен капитал към общо активи	90.45%	88.5%

Увеличението на съотношението през 2022 г. се дължи главно на неизплатени дивиденди и увеличение на неразпределената печалба през годината.

32. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за издаване.

33. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2022 г. (включително сравнителната информация) е одобрен от Съвета на директорите на 25.01.2023 г.